

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проекту наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Типової форми договору (контракту) про утримання автомобільних доріг загального користування»

I. Визначення проблеми

Існуючі договори (контракти) на утримання автомобільних доріг загального користування базуються лише на оплаті виконаних робіт підрядником.

Така система не стимулює підрядника у досяганні результату забезпечення ефективності використання бюджетних коштів, виконання комплексу необхідних робіт, пов'язаних із забезпеченням безпечних та зручних умов руху автомобільними дорогами, а також збереженні їх від передчасних руйнувань.

Також існуюча система не стимулює підрядника у застосуванні сучасних матеріалів і технологій, які дають тривалий ефект та економію матеріально – технічних ресурсів.

Причиною тривалого функціонування застарілої форми договорів (контрактів) на утримання автомобільних доріг було відсутність різнобічного ринку дорожніх робіт та монополізація надання таких послуг на утримання виключно державними дорожніми підприємствами.

Тому з огляду на наведене визріла необхідність запровадження нової форми відносин між замовником і підрядником.

Показники існування та масштабу проблеми

Назва показника	Одиниця виміру	Значення	Джерело даних
Обсяги фінансування експлуатаційного утримання доріг	млн. грн	9736,3	Закон України «Про державний бюджет України на 2021 рік» Постанова Кабінету Міністрів України «Про виділення коштів для здійснення будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування державного значення» від 01.07.2020 № 539
Протяжність доріг загального користування державного значення	км	46 733,4	Постанова Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2021 року № 1242 «Про затвердження переліку автомобільних доріг загального користування державного значення»

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання,	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

Існуюча проблема відносин між замовником та підрядником не може бути відрегульована за допомогою ринкових відносин, оскільки чинна нормативно правова база не встановлює чітких вимог до шляхів стимулювання підрядника у отриманні ним прибутку за кінцевим результатом.

В умовах воєнного стану в Україні та відповідно до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» Укравтодором та Службами автомобільних доріг в областях на автомобільних дорогах загального користування виконуються першочергові заходи щодо сприяння Збройним Силам України, іншим військовим формуванням та правоохоронним органам у відповідності до затвердженого мобілізаційного завдання.

Порядком виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 року № 590 (зі змінами) (далі – Порядок виконання повноважень), визначено механізм виконання в особливому режимі повноважень Казначейством та органами Казначейства, пов'язаних із здійсненням казначейського обслуговування бюджетних коштів та коштів інших клієнтів в умовах воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях. Підпунктом 2 пункту 19 Порядку виконання повноважень передбачено, що Казначейство та органи Казначейства здійснюють платежі за дорученнями клієнтів з урахуванням ресурсної забезпеченості єдиного казначейського рахунку у визначеній черговості, зокрема на експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування державного значення відповідно до встановленого мобілізаційного завдання (замовлення); аварійні, відновні роботи та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах відповідно до переліків, затверджених обласними військовими адміністраціями на період дії воєнного стану з урахуванням пропозицій Міноборони, ДСНС, Держприкордонслужби та сільських, селищних, міських голів.

II. Цілі державного регулювання

Необхідність розробки нової Типової форми договору (контракту) визначена статтею 6 Закону України «Про автомобільні дороги».

Вона сприятиме у приведенні системи державного управління автомобільними дорогами загального користування у відповідність до сучасних ринкових конкурентних умов, підвищенні відповідальності за транспортно – експлуатаційний стан доріг, оптимізації державного регулювання та управління у сфері дорожнього господарства.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Збереження чинного регулювання	Не забезпечує цілей державного регулювання. Залишення чинної редакції існуючих договорів (контрактів) продовжить неефективне використання бюджетних коштів, призначених на утримання автомобільних доріг загального користування.
Альтернатива 2 Відмова від застосування діючих базових контрактів і врегулювання відносин між замовником і підрядником згідно укладених між ними вдосконаленими не Типовими договорами.	Відсутність типового довгострокового договору про утримання автомобільних доріг загального користування за принципом розрахунків з підрядником за кінцевим розрахунком виконання робіт призведе до застосування різних типів відносин між замовником і підрядником, які в цілому для держави можуть не дати очікуваного результату.
Альтернатива 3 Прийняття регуляторного акта по Типовій формі договору (контракту)	Створення зацікавленості суб'єктів господарювання різних форм власності до виконання послуг і робіт з утримання доріг загального користування. Встановлення в державі єдиного підходу до оплати виконаних послуг і робіт з урахуванням кінцевого результату їх проведення. Раціональне і ефективне використання бюджетних коштів.

Збереження доріг від передчасних руйнувань та підвищення рівня безпеки дорожнього руху і комфортності перевезень.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Позапланові витрати на досягнення належного рівня експлуатаційного утримання доріг.
Альтернатива 2	Часткова економія коштів державного бюджету по окремих індивідуальних договорах (контрактах).	По окремих індивідуальних договорах (контрактах) відповідно до Альтернативи 1.
Альтернатива 3	Вирішення цілей державного регулювання, спрямованих на раціональне і ефективне використання коштів державного бюджету, покращення функціонування транспортної системи держави. Підвищення іміджу України як держави з Європейським рівнем функціонування доріг.	Витрати на підвищення термінів безремонтної експлуатації доріг та їх складових.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Часткова по окремих ділянках доріг	Відсутня
Альтернатива 2	Не носить системного характеру	Не забезпечує суттєвих витрат на соціальні потреби громадян і збільшує витрати на

обсяги робіт з
покращення
транспортної мережі
держави

Альтернатива 3 Покращення технічного стану автомобільних доріг, безпечних і комфортних умов перевезень.
Здешевлення вантажних та пасажирських перевезень
Сприяння розвитку регіонів та задоволенню соціальних потреб населення.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
----------	--------	---------	------	-------	-------

Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць

18	114	217	0	349
----	-----	-----	---	-----

Питома вага групи у загальній кількості, відсотків

5	33	62	0	x
---	----	----	---	---

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
------------------	--------	---------

Альтернатива 1

Відсутність чітких зобов'язань перед замовником та певна власна самостійність у виконанні передбачених договором (контрактом) робіт

Відсутні

Альтернатива 2

Зацікавленість окремих суб'єктів господарювання у виконанні послуг і робіт з утримання автомобільних доріг

Можливість окремих суб'єктів господарювання збільшити витрати на підвищення заробітної плати своїх працівників та

		розвиток потужностей	виробничих
Альтернатива 3	Зацікавленість суб'єктів господарювання різних форм власності до виконання послуг і робіт з утримання автомобільних доріг загального користування	Можливість всіма господарювання підвищення плати своїм працівникам та розвиток	збільшення суб'єктами витрат на заробітної працівникам виробничих потужностей

Оцінка сумарних витрат за альтернативами

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
<p>Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)</p>	0
<p>Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)</p>	0
<p>Альтернатива 3. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)</p>	0

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 3	4	<p>Запроваджує єдиний підхід до забезпечення підрядником якісного виконання робіт з експлуатаційного утримання автомобільних доріг.</p> <p>Зменшує навантаження на державний бюджет України.</p> <p>Забезпечує зацікавленість суб'єктів господарювання щодо участі в ринку дорожніх робіт та послуг</p> <p>Підвищує експлуатаційний рівень доріг загального користування</p>
Альтернатива 2	2	<p>Частково вирішує проблему за окремими договорами (контрактами)</p>
Альтернатива 1	1	<p>Не забезпечує сучасних вимог і цілей державного регулювання.</p> <p>Проблема відсутності зацікавленості підрядника у якісному проведенні послуг та робіт залишається невирішеною.</p>

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 3	<p>Держава: Покращення експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування, досягнення на них встановлених договорами (контрактами) рівня утримання, збереження доріг від передчасних руйнувань.</p> <p>Громадяни: Здешевлення вантажних і пасажирських перевезень, скорочення їх часу подолання відстаней. Вирішення цілей державного регулювання спрямованих на ефективне і раціональне використання бюджетних коштів.</p> <p>Суб'єкти господарювання: Створення сучасного ринку дорожніх послуг з експлуатаційного утримання доріг Сприяння у розвитку регіонів та задоволені соціальних потреб населення.</p>	0	Досягнення цілей державного регулювання. Запровадження єдиного результативного підходу до проведення робіт з утримання доріг

Альтернатива 2	<p>Держава: Покращення експлуатаційного стану ділянок автомобільних доріг яке суттєво не впливає на функціонування транспортної системи держави. Часткове досягнення цілей державного регулювання, пов'язаних з ефективним і раціональним використанням коштів державного бюджету.</p> <p>Громадяни: Здешевлення вантажних і пасажирських перевезень, скорочення їх часу подолання відстаней на окремих ділянках доріг. Незначний вплив в межах держави на розвиток регіонів та задоволення соціальних потреб населення</p> <p>Суб'єкти господарювання: Дозволить лише розпочати створення сучасного ринку дорожніх послуг з експлуатаційного утримання автомобільних доріг, хоча окремі довгострокові</p>	0	<p>В цілому не знімає існуючої проблеми державного регулювання.</p> <p>Проблема забезпечення єдиного підходу до виконання робіт з утримання доріг загального користування залишається не вирішеною.</p>
----------------	--	---	---

договори (контракти)
будуть привабливими
для суб'єктів
господарювання.

Альтернатива 1	Держава: відсутні Громадяни: В цілому по державі відсутні Суб'єкти господарювання: відсутні	0	Позапланове спрямування бюджетних коштів на ремонт автомобільних доріг, на яких не забезпечено їх збереження від передчасних руйнувань та не ефективне використання бюджетних коштів, виділених на утримання автомобільних доріг загального користування
----------------	--	---	---

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 3	Вирішення існуючих проблем, пов'язаних з необхідністю застосування запропонованого регуляторного акта	X
Альтернатива 2	Існуюча проблема в цілому залишається не вирішеною	За відсутності єдиного підходу до виконання робіт з експлуатаційного утримання автомобільних доріг, існуючі проблеми

відтермінуюються на невизначений термін

Альтернатива 1	<p>Не дозволяє забезпечити покращення транспортної системи держави</p> <p>Не дозволить позитивно вплинути на інтереси громадян і суб'єктів господарювання</p>	<p>Не досягнення довготривалого ефекту вкладених бюджетних коштів у розвиток (будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт) доріг загального користування</p>
----------------	---	---

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Розповсюдження Типової форми договору (контракту) про утримання автомобільних доріг загального користування на ринку послуг дорожніх робіт, що дасть суб'єктам господарювання можливість його завчасного опрацювання, визначиться з привабливістю застосування, провести економічні підрахунки отримання прибутків та створити конкурентно – спроможне середовище на ринку послуг з утримання доріг загального користування.

При проведенні тендерних процедур на утримання автомобільних доріг загального користування замовниками робіт враховуються засади цього регуляторного акта і в подальшому при заключенні договорів (контрактів) з їх перевагами.

Розповсюдження Типової форми договору (контракту) на всі види робіт з утримання автомобільних доріг загального користування, незалежно від їх статусу, передбаченого їх класифікацією, відповідно до Закону України «Про автомобільні дороги».

Проект акта розміщено на офіційному сайті Укравтодору.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги здійснюється згідно з додатками 3, 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Дія регуляторного акта перебуває в залежності від норм міжремонтних строків, відповідно видів ремонтних робіт, категорійності доріг, інтенсивності руху на них та з урахуванням гарантійних термінів експлуатації збудованих, реконструйованих та капітально відремонтованих доріг наданих підрядником.

Строк дії регуляторного акта може збільшуватися у разі широкого застосування в дорожній галузі новітніх матеріалів та технологій, які суттєво впливають на довговічність виконаних капітальних робіт, а також зменшення негативного впливу механічних показників транспортних засобів на покриття автомобільних доріг.

Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі змін, внесених до законодавчих актів, що регулюють зазначене питання, чи законодавчих актів України вищої юридичної сили, на виконання яких розроблений цей проект постанови.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Результативність дії регуляторного акта характеризується наступними результативними показниками:

№	Назва показника	Одиниця виміру	1 рік	3 роки	5 років
1	Розмір надходжень до державного та місцевого бюджетів, державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта	грн.	0	0	0
2	Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта	од.	132	238	397
3	Розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта	грн.	0	0	0
4	Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта - середній	%	40	90	100

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта передбачається з наступним інтервалом: один, три, п'ять і сім років після його запровадження.

Результативні показники будуть базуватися на аналітичних даних відомчої звітності за підсумками роботи служб – замовників робіт з утримання доріг загального користування в областях.

До проведення досліджень будуть залучені Державне підприємство «Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М.П.Шульгіна» та Державне підприємство «Дорожній науково-технічний центр».

Голова

Євген КУЗЬКІН

_____ 202__ р.